

Αθήνα, 25-07-2013

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5041/25-07-2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 1-3, Αθήνα
Ταχ. Κώδ. : 115 23
Τηλ. : 210 64 75 601
Fax : 210 64 75 628
Email : contact@dpa.gr
Ιστοσελίδα : www.dpa.gr

Α Π Ο Φ Α Σ Η 90/2013

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 23/07/2013 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, κωλυμένου του Προέδρου Πέτρου Χριστόφορου, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Γρηγόριος Λαζαράκος, ως εισηγητής, και Σπυρίδων Βλαχόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Δημητρίου Μπριόλα, Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά και Λεωνίδα Κοτσαλή. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, Πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

1. Στην Αρχή έχουν υποβληθεί πολυάριθμες καταγγελίες που αφορούν στην αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) από την εταιρεία “.....” με διακριτικό τίτλο «Fast-type» (εφεξής «Fast-type») και από τον Α, τα οποία διαφήμιζαν υπηρεσίες: (α) πώλησης λιστών με διευθύνσεις ηλ. ταχυδρομείου και (β) μεταφράσεων, δακτυλογραφήσεων, απομαγνητοφωνήσεων και

μετατροπών κασετών σε cd. Ειδικότερα, υποβλήθηκαν:

- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6743/12-11-2010 καταγγελία του Β κατά της «Fast-type» για αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 12/11/2010 με το οποίο διαφημίζονταν υπηρεσίες μεταφράσεων, δακτυλογραφήσεων, απομαγνητοφωνήσεων και μετατροπών κασετών σε cd.
- Οι υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6791/13-10-2011, Γ/ΕΙΣ/6792/13-10-2011, Γ/ΕΙΣ/6793/13-10-2011 και Γ/ΕΙΣ/6841/14-10-2011 καταγγελίες του Γ κατά του Α, αναφορικά με αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 10/10/2011 στην .....@hotmail.com, το οποίο διαφήμιζε «!!!! Λίστα με 100.000 Emails !!!!!». Στο εν λόγω μήνυμα αναγραφόταν «Αποκτήστε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα αξιοποιώντας τις στρατηγικές του email marketing. Με την ανέξοδη διαφήμιση του Email, μπορείτε να γίνετε γνωστοί σε ένα μεγάλο μερίδιο της Ελληνικής αγοράς βρίσκοντας νέους πελάτες. Αν θέλετε να αποκτήσετε 100.000 emails ατομικά και εταιρικά από όλη την Ελληνική επικράτεια, ΜΟΝΟ με 50 €, επικοινωνήστε μαζί μας με email για περισσότερες πληροφορίες». Αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος ήταν ο «Data Base» (bashmemail4@yahoo.gr).

Σε απάντηση του διαφημιστικού μηνύματος, το οποίο έλαβε, ο Γ, εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για την υπό πώληση λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος απάντησε με νέο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 10/10/2011 ότι έχει συλλέξει τις υπό πώληση διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου «από ιστοσελίδες και online καταλόγους επιχειρήσεων όπου ήταν αναρτημένα και δημοσιοποιημένα». Αναφέρει δε πως: «πρόκειται για 100.000 εταιρικά και ατομικά emails από όλη την Ελλάδα. Μεγάλο μέρος προέρχεται από την Αττική ενώ πολλά είναι από βόρειο Ελλάδα και νησιά. Κατά την αποστολή τους υπάρχει ένα ποσοστό αποτυχίας της τάξεως του 20 - 25%. Έχουμε κάνει ξεκαθάρισμα με φίλτρα για να βελτιώσουμε την βάση από άποψη ποιότητας. Διαγράφηκαν διπλές διευθύνσεις καθώς και emails με διάφορα συνθετικά (admin, webmaster, law κλπ.) και καταλήξεις (ξενικές ή Org, gov, edu κλπ.), που κρίναμε πως δεν θα ενδιαφέρουν τους

επαγγελματίες. Τα emails είναι καταχωρημένα αλφαβητικά σε αρχεία του excel, δεν υπάρχει καμία είδους κατηγοριοποίηση ενώ εκτός από τις διευθύνσεις δεν περιλαμβάνεται κανένα άλλο στοιχείο για τους κατόχους τους.».

Στη συνέχεια ο Γ εξέφρασε ενδοιασμούς «μήπως ο καταγγελλόμενος εισπράξει την αμοιβή των 50 ευρώ χωρίς να παραδώσει τη λίστα». Ο αποστολέας απάντησε εκ νέου στις 12/10/2011 αναφέροντας πως : «Η συνηθισμένη διαδικασία σε αυτήν την περίπτωση είναι να στέλνω την πρώτη δόση της βάσης με 50 χιλ emails, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία και συμφωνία και ύστερα από την κατάθεση των 50€ σε λογαριασμό που θα σας δώσω, σας στέλνω την β' δόση με άλλα 50 χιλ emails που είναι ταξινομημένα με αλφαβητική σειρά. Ασχολούμαι με μεταφράσεις σε ομάδα καθηγητών ξένων γλωσσών στη Θεσσαλονίκη από το 2009, και την βάση με τα emails την έχουμε συλλέξει με κύριο σκοπό την διαφήμιση των υπηρεσιών μας. Το τηλέφωνό μου είναι ..... , λέγομαι Α».

Στη συνέχεια ο Γ προέβη – κατά τους ισχυρισμούς του – σε «δήθεν συμφωνία για την απόκτηση της λίστας με τη διαδικασία που προτείνει ο καταγγελλόμενος» και ζήτησε την «αποστολή του πρώτου μέρους της λίστας». Ο Α απάντησε στις 14/10/2011, αποστέλλοντας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αρχείο Excel, το οποίο περιείχε 50000 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (συντάκτης του αρχείου Excel ήταν ο χρήστης «Domus»). Στο μήνυμα αναγραφόταν: «Σας στέλνω το πρώτο μέρος της βάσης και τον αριθμό τραπεζικού μου λογαριασμού της Εθνικής τράπεζας: Αριθμός λογ. .../..... Α, IBAN: .....».

- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6832/14-10-2011 καταγγελία του Δ, αναφορικά με αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 13/10/2011 στην info@e-horizons.gr, το οποίο περιείχε το ίδιο διαφημιστικό μήνυμα που έλαβε και ο Γ. Αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος ήταν ο «Data Base» (bashmemail3@yahoo.gr).
- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2293/28-3-2012 καταγγελία του Ε κατά της «Fast-type» για αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 26/3/2012 στην διεύθυνση του ....@bno.gr, με το οποίο διαφημιζόνταν υπηρεσίες μεταφράσεων, δακτυλογραφήσεων,

απομαγνητοφωνήσεων και μετατροπών κασετών σε cd. Στα στοιχεία επικοινωνίας του διαφημιστικού μηνύματος αναφέρονταν και τα e-mails .....@hotmail.com και fast.type3@yahoo.gr.

- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7102/27-10-2011 καταγγελία του ΣΤ αναφορικά με αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 26/10/2011 στην .....@econ.uoa.gr το οποίο περιείχε το ίδιο διαφημιστικό μήνυμα που έλαβε και ο Γ. Αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος ήταν ο «Data Base» (bashmemail6@yahoo.gr).

2. Στην Αρχή έχουν επίσης υποβληθεί οι ακόλουθες 2 καταγγελίες που πιθανώς αφορούν την εταιρεία «Fast-type»:

- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7430/9-11-2011 καταγγελία της Ζ αναφορικά με αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 6/11/2011 το οποίο περιείχε παρεμφερές διαφημιστικό μήνυμα με αυτό που έλαβε και ο Γ. Αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος ήταν ο «Lista Memail».

Με βάση μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δημοσιοποιήθηκε σε ελληνικό forum (<http://www.adslgr.com/forum/archive/index.php/t-507977.html>) διαφημιστικό μήνυμα με το ίδιο περιεχόμενο εστάλη από την fast-type@hol.gr στις 16/5/2011 σε χρήστη του εν λόγω forum (χρήστης «.....»).

- Η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6952/21-10-2011 καταγγελία του Η, αναφορικά με αποστολή αζήτητου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 20/10/2011, το οποίο περιείχε διαφημιστικό μήνυμα παρεμφερές με αυτό που έλαβε και ο Γ και σχεδόν αυτούσιο με αυτό που έλαβε η Ζ. Αποστολέας του διαφημιστικού μηνύματος ήταν ο «Lista Memail» (listamemail4@yahoo.gr).

3. Από τις ως άνω καταγγελίες προκύπτει πως η αποστολή των διαφημιστικών μηνυμάτων της «Fast-type» και του Α αναφορικά με τις υπηρεσίες πώλησης λιστών με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γινόταν από τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου bashmemail3@yahoo.gr, bashmemail4@yahoo.gr, bashmemail6@yahoo.gr και, πιθανώς, listamemail4@yahoo.gr. Η αποστολή γινόταν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην εμφανίζεται ο παραλήπτης του μηνύματος ηλ. ταχυδρομείου (χρήση *blind carbon copy* και *undisclosed recipients* για τους

παραλήπτες¹).

4. Για τις υπηρεσίες μεταφράσεων, δακτυλογραφήσεων, απομαγνητοφωνήσεων και μετατροπών κασετών σε cd η αποστολή γινόταν από την διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου fast-type@hotmail.com.

5. Στις 2/6/2011 ο Ε υπέβαλε στην Αρχή την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3849/02-06-2011 καταγγελία κατά της ιστοσελίδας www.bobclub.gr, ιδιοκτησίας της «Reniuor Limited», για αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η «Reniuor Limited» απάντησε στην ως άνω καταγγελία (βλ. υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4176/15-06-2011 και Γ/ΕΙΣ/4380/22-06-2011 έγγραφά της) αναφέροντας ότι αγόρασε προσφάτως λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον Θ (fast-type@hotmail.com) και αποστέλλοντας στην Αρχή (βλ. Γ/ΕΙΣ/4380/22-06-2011 έγγραφο) μέρος της εν λόγω λίστας διευθύνσεων. Η λίστα αυτή ήταν σε μορφή αρχείου Excel, το οποίο είχε συντάκτη το χρήστη «rapas» και περιείχε 50000 διευθύνσεις ηλ. ταχυδρομείου.

6. Στις 8/8/2011 η Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3849-1/08-08-2011 έγγραφό της απέστειλε σύσταση στη «Reniuor Limited» για αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της ζήτησε να *«αποστείλει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο οποιαδήποτε επιπλέον στοιχεία έχει στη διάθεσή της για τον πωλητή της λίστας, Θ, όπως τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού, στον οποίο έγινε η κατάθεση των χρημάτων για την αγορά της λίστας, ενδεχόμενο τιμολόγιο και περαιτέρω στοιχεία επικοινωνίας (εκτός της διεύθυνσης ηλ. ταχυδρομείου του), καθώς και την πλήρη λίστα των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τις οποίες αγόρασε»*. Η «Reniuor Limited» απάντησε στη σύσταση της Αρχής με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7458/10-11-2011 έγγραφό της αποστέλλοντας και την υπόλοιπη λίστα διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αγόρασε από τον Θ. Η λίστα εστάλη σε μορφή αρχείου Excel, το οποίο περιείχε 2028 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και είχε διαφορετική μορφή από το 1^ο μέρος της λίστας, καθώς οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι καταχωρημένες σε στήλη με όνομα «xristis» και το αρχείο Excel έχει άλλες 2 στήλες («Onoma_Email», «Hmerominia»).

7. Στις 12/10/2011 η Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλ. Εγκλήματος (ΔΗΕ) απέστειλε στην Αρχή το υπ' αρ. πρωτ. ....../...-α' έγγραφό της

---

¹ Βλ.

http://email.about.com/od/emailmanagementtips/qt/How_to_Send_an_Email_to_Undisclosed_Recipients.htm

(αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/6763/12-10-2011), στο οποίο ζητούσε από την Αρχή να της «προσδιορίσει το αδίκημα αναφορικά με καταγγελίες» για πώληση λιστών διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου». Στο ως άνω έγγραφο περιλαμβάνονταν 2 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τους α) «Data Base» (database150@yahoo.com) και β) «Date Base» (bashmemail4@yahoo.gr) κατά τέτοιο τρόπο που να μην εμφανίζεται ο παραλήπτης του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (χρήση *blind carbon copy* και *undisclosed recipients* για τους παραλήπτες). Το υπ' αρ. α) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είχε διαφημιστικό περιεχόμενο ίδιο με αυτό που έλαβε η Ζ. Το υπ' αρ. β) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είχε διαφημιστικό περιεχόμενο ίδιο με αυτό που έλαβε ο Γ.

Κατόπιν τούτων, η Αρχή κάλεσε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4331/26-06-2013 έγγραφό της την εταιρεία «Fast-type», όπως νομίμως εκπροσωπείται, και τον Α, να παραστούν στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής, την Τρίτη 16-07-2013 και ώρα 10:00, για τη συζήτηση των προαναφερόμενων καταγγελιών. Κατά τη συνεδρίαση της Αρχής, της 16-07-2013, παρέστησαν νομίμως ο Θ, ιδιοκτήτης της ως άνω ατομικής επιχείρησης, και ο Α. Κατά τη συνεδρίαση, ο Θ, ως νόμιμος εκπρόσωπος της άνω κληθείσας εταιρείας, και ο Α εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν ακολούθως διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους (βλ. αντίστοιχα τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4809/16-07-2013 και Γ/ΕΙΣ/4810/16-07-2013 έγγραφα προς την Αρχή).

Ο Θ στο υπ' αρ. Γ/ΕΙΣ/4809/16-07-2013 υπόμνημά του αναφέρει ότι τον αφορούν μόνο οι υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6743/12-11-2010 και Γ/ΕΙΣ/2293/28-03-2012 καταγγελίες και ότι «δεν εμπορεύτηκε ποτέ διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου». Αναφέρει δε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (α) ότι έστειλε διαφημιστικά μηνύματα για τις μεταφραστικές υπηρεσίες που παρείχε σε επαγγελματίες, των οποίων τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου έβρισκε στο Διαδίκτυο (ιστοσελίδες εταιρειών και επαγγελματιών), (β) ότι «η χρήση της αποστολής μηνυμάτων ήταν λελογισμένη», καθώς «αν έπρεπε να πάρει συγκατάθεση για να στείλει ένα απλό μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, έστω και για μια επαγγελματική πρόταση συνεργασίας πραγματοποίησης μεταφράσεων, θα αναιρούνταν όλα τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου», (γ) ότι είχε ξεκινήσει την αποστολή των διαφημιστικών του μηνυμάτων διερευνητικά, πριν καν κάνει έναρξη της εταιρείας του, η οποία έγινε στις 14/2/2012 και (δ) ότι ήταν εγγεγραμμένος στα μητρώα του ΟΑΕΔ από 7/6/2011 έως 6/12/2011. Σημειώνεται ότι από τη βεβαίωση

εγγραφής στον ΟΑΕΔ προκύπτει πως το κινητό τηλέφωνο του Θ είναι .....

Ο Α στο υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4810/16-07-2013 υπόμνημα του αναφέρει ότι δεν τον αφορά καμία από τις κοινοποιηθείσες σε αυτόν καταγγελίες και ότι «δεν εμπορεύτηκε ποτέ διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου». Αναφέρει δε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (α) ότι έστειλε διαφημιστικά μηνύματα για παροχή υπηρεσιών δακτυλογράφησης, (β) ότι ενημέρωνε στα διαφημιστικά του μηνύματα για τη δυνατότητα παροχής μεταφραστικών υπηρεσιών από τον Θ, (γ) ότι τον ενδιέφεραν μόνο ιστοσελίδες επαγγελματιών, (δ) ότι «η χρήση της αποστολής μηνυμάτων ήταν λελογισμένη», καθώς «αν έπρεπε να πάρει συγκατάθεση για να στείλει ένα απλό μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, έστω και για μια πρόταση πραγματοποίησης δακτυλογραφήσεων, θα αναιρούνταν όλα τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου», (ε) ότι την περίοδο που έστειλε τα διαφημιστικά μηνύματα «χρωστούσε στο Τ.Ε.Β.Ε.» και (ζ) ότι ήταν εγγεγραμμένος στα μητρώα του ΟΑΕΔ από .././2011 έως .././2013. Σημειώνεται ότι από την βεβαίωση εγγραφής στον ΟΑΕΔ προκύπτει πως το κινητό τηλέφωνο του Α είναι .....

Οι καταγγελίες των Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η και ΣΤ κατά της εταιρείας «Fast-type» και του Α εξετάζονται από κοινού λόγω συνάφειας.

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και το βοηθό εισηγητή της υπόθεσης ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε και έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα πρακτικά της συνεδρίασεως της 16-07-2013, ως και τα ανωτέρω αναφερόμενα υπομνήματα μετά και από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι «το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική». Στο πλαίσιο αυτό, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενός φυσικού προσώπου αποτελεί προσωπικό δεδομένο, αφού μπορεί να λειτουργήσει ως στοιχείο έμμεσης αναγνώρισης του κατόχου της, επιτρέποντας την επικοινωνία με

αυτόν, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις φέρει ακόμα και στοιχεία του ονόματος του κατόχου. Επισημαίνεται δε ότι, σύμφωνα και με τη Γνώμη 4/2007 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της Ε.Ε. σχετικά με την έννοια των προσωπικών δεδομένων, ειδικά κατά τη λειτουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών, στοιχεία έμμεσης αναγνώρισης, όπως η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορούν επαρκώς σε ορισμένες περιπτώσεις να διακρίνουν ένα άτομο από άλλα στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου συνόλου, ακόμα και αν δεν έχει γίνει η εξακρίβωση του ονόματός του. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) Ν. 2472/1997, ως “υπεύθυνος επεξεργασίας”, ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Το άρθρο 4 Ν. 2472/1997 ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει : α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών; β) να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας; γ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση; δ) να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.

3. Όταν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών για διαφημιστικούς σκοπούς με χρήση αυτόματων συστημάτων κλήσης, τυγχάνει εφαρμογής το ειδικότερο άρθρο 11 Ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του παραπάνω άρθρου, *«η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς»*. Η Αρχή με την Οδηγία 2/2010 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις και τους τρόπους νόμιμης λήψης της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα για τους σκοπούς της ανωτέρω διάταξης. Μοναδική εξαίρεση στην υποχρέωση λήψης προηγούμενης

συγκατάθεσης αποτελεί, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών και υπό τις λοιπές προϋποθέσεις που θέτει η συγκεκριμένη παράγραφος. Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 11 Ν. 3471/2006, ισχύουν και για παραλήπτες μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που είναι νομικά πρόσωπα.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και από όσα προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του Τμήματος της Αρχής, προκύπτει ότι η εταιρεία με το δ.τ. «Fast-type» και ο Α, συνιστούν δύο διακριτούς υπευθύνους επεξεργασίας, οι οποίοι πραγματοποιούσαν συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία περιλάμβανε και διαβίβασή τους σε τρίτους (εταιρεία ««Reniuor Limited»» και ο καταγγέλλων Γ) για σκοπούς αμιγώς επαγγελματικούς. Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής στις ως άνω επεξεργασίες από τους συγκεκριμένους υπευθύνους επεξεργασίας του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997, περί άσκησης αποκλειστικά οικιακών ή προσωπικών αρμοδιοτήτων.

5. Αναφορικά με την εμπορία διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τόσο η «Fast-type» όσο και ο Α αρνούνται ότι έχουν εμπορευτεί οποτεδήποτε διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου σαφώς προκύπτει ότι ο Θ έχει πωλήσει λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην εταιρεία ««Reniuor Limited»». Η τελευταία αναφέρει στο ως άνω έγγραφο της (Βλ. σημείο 5 του ιστορικού) ότι αγόρασε λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον Θ (fast-type@hotmail.com). Αν και το πατρώνυμο του Θ αναφέρεται εσφαλμένα, η παράθεση του ονόματος του πωλητή από κοινού με τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της εταιρείας «Fast-type» αποδεικνύει ότι η «Fast-type» έχει πωλήσει σε τουλάχιστον έναν πελάτη λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αντιστοίχως, αναφορικά με τον Α, από την επικοινωνία του «Data Base» (bashmemail4@yahoo.gr), με τον Γ (Βλ. τα ως άνω αναφερόμενα στο σημείο 1 του ιστορικού έγγραφα) προκύπτει ότι ο «Data Base» είναι ο Α. Στην επικοινωνία με τον Γ αναφέρονται: (α) ο τραπεζικός λογαριασμός .../....., ο οποίος, όπως ο ίδιος ο Α παραδέχτηκε κατά την ακρόαση, ανήκει στον ίδιο και (β) το κινητό τηλέφωνο ....., το οποίο, όπως επίσης ο ίδιος ο Α παραδέχτηκε κατά την ακρόαση αλλά

και με βάση την βεβαίωση εγγραφής του ιδίου στον ΟΑΕΔ, του ανήκει. Συνεπώς, από την επικοινωνία του Γ με τον Α προκύπτει ότι ο Α, ως «Data Base» (bashmemail4@yahoo.gr), έχει εκκινήσει συναλλαγή με σκοπό την πώληση σε τουλάχιστον έναν πελάτη λίστας με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και έχει αποστείλει σε αυτόν 50.000 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

6. Ο σκοπός της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τόσο από την «Fast-type», όσο και από τον Α, ήταν το κέρδος από την πώλησή τους σε τρίτους, οι οποίοι επρόκειτο να κάνουν χρήση των εν λόγω δεδομένων για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων. Καθόσον, όμως, δεν είχε ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση των υποκειμένων των επίμαχων δεδομένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους με σκοπό την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων, η μεν εταιρεία «Fast-type», όπως νομίμως εκπροσωπείται, και ο Α προέβησαν σε συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 και 5 του Ν. 2472/1997 καθώς, επίσης, και σύσταση και λειτουργία αρχείου κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 και 6 του ίδιου νόμου, οι δε πελάτες αυτών σε αποστολή μηνυμάτων αζήτητης επικοινωνίας κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006 περί αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας – spam. Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι η παραπάνω παραβίαση ήταν εν γνώσει της «Fast-type» και του Α εφόσον δεν είχαν λάβει την συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων κατά το στάδιο της συλλογής, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι και ο αρχικός σκοπός της συλλογής και διαβίβασης των ηλεκτρονικών διευθύνσεων δεν είναι ούτε θεμιτός ούτε νόμιμος και, ως εκ τούτου, παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 4 Ν. 2472/1997.

7. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις καταγγελίες που έχουν υποβληθεί στην Αρχή, τόσο η «Fast-type», όσο και ο Α, χρησιμοποιούσαν την λίστα διευθύνσεων, την οποία διέθεταν, και για την αποστολή αζήτητων διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για τις υπηρεσίες που οι ίδιοι παρείχαν. Καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της παρ. 3 άρθρου 11 Ν. 3471/2006, επειδή δεν πρόκειται περί πελατών των διαφημιζόμενων, η πραγματοποιούμενη επεξεργασία συνιστά αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) και παραβιάζει την παρ. 1 άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

8. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι πρέπει να επιβληθεί ξεχωριστά στην εταιρεία «Fast-type», όπως νομίμως εκπροσωπείται, και

στον Α, ως διακριτούς υπευθύνους επεξεργασίας, τις ακόλουθες κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 2472/1997: (α) πρόστιμο 1000 ευρώ για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (παραβίαση του άρθρου 4 Ν. 2472/1997), (β) πρόστιμο 500 ευρώ για την παραβίαση του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006, ήτοι την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς τη συγκατάθεση των συνδρομητών, (γ) την καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διατηρούν, με την υποχρέωση της ταυτόχρονης ενημέρωσης της Αρχής, καθόσον πρόκειται για περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρής παράβασης του νόμου. Για την επιβολή των προαναφερομένων κυρώσεων λαμβάνονται υπόψη η βαρύτητα των παραβάσεων, που διαπιστώθηκαν κατά τα προαναφερόμενα, και η οικονομική κατάσταση των υπευθύνων επεξεργασίας.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη ενός μέλους της Αρχής, αντί για την κύρωση του προστίμου των 500 Ευρώ, σχετικά με τη διαπιστωθείσα παραβίαση του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006, ήτοι την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς τη συγκατάθεση των συνδρομητών, πρέπει να επιβληθεί η κύρωση της προειδοποίησης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, κατά πλειοψηφία, επιβάλλει σε καθένα από τους καταγγελλόμενους υπευθύνους επεξεργασίας, δηλαδή στην εταιρεία «Fast-type», όπως νομίμως εκπροσωπείται, και στον Α, τις εξής κυρώσεις:

α) Πρόστιμο χιλίων (1000) ευρώ για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

β) Πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς τη συγκατάθεση των συνδρομητών.

γ) Την καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διατηρούν, με την υποχρέωση της ταυτόχρονης ενημέρωσης της Αρχής.

Ο Πρόεδρος Τμήματος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

